

Francesco Leonelli

***Constitutio Criminalis Theresiana* i prikaz mučenja u njemačkom kaznenom zakonu tijekom Prosvjetiteljstva**

Ovaj tekst analizira kazneni zakon *Constitutio Criminalis Theresiana* kao simbol prijelazne faze u 18. stoljeću između uporabe mučenja kao legalne metode i njenog ukinuća. Različiti prikazi u ovom tekstu ilustriraju kako bi mučenje trebalo biti izvedeno tijekom inkvizicije. Iako su sprave za mučenje poput prstolomca (*Daumenschraube*), sprave za rastezanje udova (*Ausdehnung*), španjolskih čizama (*Schraubstiefel*) i njihovih štetnih učinaka na ljudsko tijelo opisane uznemirujućom kliničkom preciznošću, prikazi ljudskih osjećaja (tuga i poniženje mučenih), te brutalnosti čina izgledaju ublaženi i stereotipini, pogotovo ako se usporede sa stvarnim intenzitetom fizičke kazne. Ovaj pokušaj da se umanje ljudski osjećaji i naglase tehničke primjene alata za mučenje korištenjem ilustracija bi se trebao shvatiti kao prijelazna faza procesa, u kojem se iz „mračnog festivala mučenja“ (kako je to Michel Foucault opisao u *Surveiller et Punir*) prelazi postepeno ka ukidanju fizičke boli.